

CULTUURRAAD
VOOR DE
NEDERLANDSE CULTUURGEMEENSCHAP

ZITTING 1974-1975

7 JANUARI 1975

VOORSTEL VAN DECREET
— van de heer **B. VAN HOORICK c.s.** —
houdende instelling van een Interuniversitair Overlegorgaan
voor Polemologisch Onderzoek

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

In verschillende delen van de wereld heeft zich sinds ongeveer 10 jaar een snelle groei voltrokken van de in universitair verband beoefende studie van oorlogs- en vredesproblematiek.

Voor die snel groeiende belangstelling in universitaire kringen zijn wetenschappelijke en maatschappelijke oorzaken aan te wijzen.

— Wetenschappelijk : de studie van met name internationale conflicten is bij uitstek een interdisciplinair veld van studie gebleken, waarop moderne inzichten uit zeer uiteenlopende wetenschappen aan elkaar getoetst konden worden, hetgeen de ontwikkeling van die wetenschappen een belangrijke impuls heeft gegeven.

— Maatschappelijk : het probleem van de oorlog (inclusief de daarmee verbonden problemen als : bewapeningswedloop, ontwapening, crises, politiek-militaire besluitvorming enz.) is een zo allesoverheersend vraagstuk in de wereld geworden, dat vele regeringen ertoe zijn overgegaan om krachtige steun te geven aan de initiatieven die leiden tot wetenschappelijke bestudering ervan.

In die zin is polemologie een op toepassing gerichte wetenschap te noemen.

Tot de landen waar deze snelle groei van de polemologie valt waar te nemen, kan ons land zeker niet worden gerekend. Deze constatering is des te treffender, aangezien de meeste buurlanden juist behoren tot de landen waar

deze krachtige impuls er wel is geweest. Zo heeft de regering van de Bondsrepubliek Duitsland, met name dank zij de bemoeienissen van de voormalige president Heine-mann, grote financiële steun verleend aan de « Hessische Stiftung für Friedensforschung » te Frankfurt, dat thans tot de meest vooraanstaande onderzoekcentra ter wereld behoort. In Engeland bestaan verschillende onderzoekinstellingen die met steun van de overheid belangrijk werk hebben gedaan zoals het « Richardson Institute » en het « Institute for Strategie Studies », beide te Londen.

In Nederland bestaan enkele universitaire onderzoekcentra, zoals het Polemologisch Instituut te Groningen, het Instituut voor Vredesvraagstukken te Nijmegen, het Instituut voor Internationale Studiën te Leiden enz. Bovendien subsidieert de Nederlandse regering volledig het Instituut voor Vredesvraagstukken te Den Haag.

In dit verband dienen ook geografisch iets verder verwijderde landen en vooral de Verenigde Staten, Canada, Noorwegen, Zweden en Denemarken te worden genoemd. In al die landen bestaan krachtige wetenschappelijke instituten met wereldfaam, vaak gestimuleerd door de betrokken ministeries (rechtstreeks) of door de centrale fondsen (onrechtstreeks).

In dit verband moet worden gewezen op het « Stockholm International Peace Research Institute (SIPRI) » waarvan de regelmatig verschijnende publikaties over de gehele wereld geraadpleegd worden, zowel door wetenschapsmensen als functionarissen, en op het belangrijkste instituut, wetenschappelijk gezien, het « International Peace Research Institute Oslo » (IPRIO).

In ons land bestaat vrijwel niets op dit terrein; ons land schaart zich hiermee in de rij van de Zuideuropese landen. Dit is des te meer opvallend aangezien er in ons land, naar gebleken is, voldoende bekwame wetenschapsmensen zijn die zich op dit terrein gespecialiseerd hebben — vaak door een verblijf in het buitenland.

De conclusie lijkt dan ook gewettigd dat indien eenmaal een financiële impuls zou zijn gegeven, ons land vrij snel zijn achterstand zou kunnen inhalen : het benodigde « intellect » is zeker aanwezig.

Daar een van de opdrachten van de Cultuurraad voor de Nederlandse Cultuurgemeenschap de aanmoediging van de vorming van wetenschappelijke onderzoekers is, stellen wij voor in deze sector een Interuniversitair Overlegorgaan op te richten.

De artikelen van ons voorstel vergen geen bijzondere commentaar.

Wij hopen dat het spoedig door de Cultuurraad zal worden behandeld.

B. VAN HOORICK

VOORSTEL VAN DECREET

Artikel 1

Er wordt een Interuniversitair Overlegorgaan voor Polemologisch Onderzoek opgericht, hierna het Overlegorgaan genoemd.

Art. 2

§ 1. Het Overlegorgaan wordt bestuurd door een wetenschappelijke raad bestaande uit :

- a) één professor aangewezen door de Vrije Universiteit Brussel;
- b) één professor aangewezen door de Rijksuniversiteit te Gent;
- c) één professor aangewezen door de Katholieke Universiteit Leuven;
- d) één professor aangewezen door de Universitaire Instelling Antwerpen.

§2. De wetenschappelijke raad verkiest onder zijn leden een voorzitter voor een periode van vier jaar. Diens mandaat is niet onmiddellijk hernieuwbaar.

Art. 3

§ 1. De wetenschappelijke raad van het Overlegorgaan stelt wetenschappelijke onderzoekers aan; hun aantal wordt bepaald door de Minister van Nationale Opvoeding.

§ 2. De rechts- en bezoldigingstoestand van deze wetenschappelijke onderzoekers is dezelfde als die van de assistenten in het rijksuniversitair onderwijs.

Art. 4

Het Overlegorgaan is belast met het stimuleren van :

- a) de uitgave van de studies gemaakt door de in artikel 3 bedoelde wetenschappelijke onderzoekers;
- b) de organisatie van studiedagen over polemologische onderwerpen.

Art. 5

De wetenschappelijke raad vergadert om de beurt in een van de in artikel 2 bedoelde universitaire instellingen.

B. VAN HOORICK
G. MONARD
M. COPPIETERS
R. BONNEL
L. VAN GEYT
